

Kunskapspaket till kommuner

Tinna Harling, Röd Arkitektur

Katarina Carlsson, Platskultur

DIVERCITY är strukturerat i fem arbetspaket:

LÄS MER →

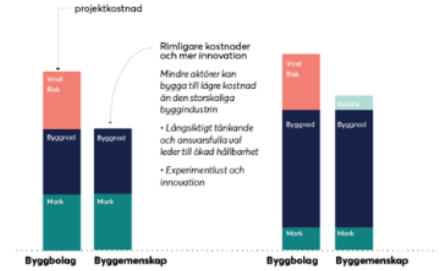
AP1. Samordning

Ledning och samordning av de 19 projektparter som medverkar i DIVERCITY.

AP2. Kommunal process

Hur kan kommuner möjliggöra för byggemenskaper?

AP3. Juridik & finansiering

Projektparterna erbjuder juridiskt stöd och rådgivning till byggemenskaper.

AP4. Bygggruppers process

Flera pågående byggemenskaper fungerar som testbäddar för projektet.

AP5. Spridning

Välkommen att delta i konferenser, workshops, studieresor med mera.

1. **TJÄNSTER OCH VERKTYG** SOM UNDERLÄTTAR
REALISERANDET AV BYGGEMSKAPER I HELA LANDET

2. **SAMVERKANSMODELLER** MELLAN KOMMUNER,
BYGGEMSKAPER OCH ANDRA INTRESSENTER

3. **KOMMUNAL POLICY** SOM FASTSTÄLLER
FÖRHÅLLNINGSSÄTT TILL BYGGEMSKAPER

Tinna Harling
Röd Arkitektur
Katarina Carlsson
Platskultur

Josephine Nellerup,
Malmö stad
Karin Ahlzén,
Stockholms stad
Joel Berring,
Stockholms stad

REGION
GOTLAND

ORUST
KOMMUN

MALMÖ
STAD

UPPSALA
KOMMUN

STOCKHOLMS
STAD

GÖTEBORGS
STAD

ALSIKE
BOLAGET
KNIVSTA

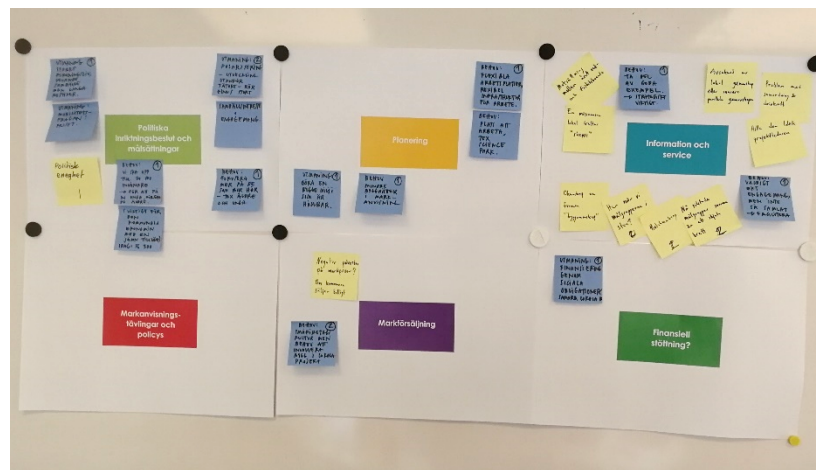
Workshop med
Gotland och **Knivsta**
den 5 november 2019,
på KTH i Stockholm.

Workshop med
Malmö, Uppsala och **Stockholm**
den 21 november 2019,
i Tekniska nämndhuset, Stockholm.

Workshop med
Orust den 20 januari 2020,
i kommunhuset i Henån.

Workshop i
Svenljunga,
Vingåker och **Näsum.**

BO BÄTTRE!

Är du nyfiken på andra sätt att bo än de vanliga?

Vill du engagera dig i ditt boende för att få bättre kvalitet och högre trivsel?

Vill du tillsammans med andra utforma ditt boende efter egna behov och önskemål?

Vill du höra om Svenljunga kommuns utvecklingsplaner?

...eller är du intresserad av större variation och bättre kvalitet i bostadsbyggandet, i största allmänhet?

Kom då till en träff om Byggemenskaper och bättre boende i Svenljunga **den 29 april 2019**, som arrangeras av Föreningen för Byggemenskaper & projektet Divercity tillsammans med Svenljunga kommun.

Var och ens önskemål/förhoppningar angående byggemskaper i Svenljunga? Tror du att denna typ av bostäder behövs och varför i så fall?

Vad behöver göras för att byggemskaper ska bli av i Svenljunga?

Vem ansvarar? Kategorisera! (Kommunen, staten, näringslivet, privatpersoner/föreningar)

Bästa/starkaste förslagen.

KOMMUNEN

Kommunal borgen
Bjud in och samordna
Stöttning
Rådgivning
Marknadsföring
Attraktiva tomter
Detaljplaner
Flexibilitet

STATEN

Statliga kreditgarantier
Finansiering
Bankväsendet
Lättat strandskydd
Enklare byggregler
"Hur får man landet att leva"
Utbildning på distans

NÄRINGSLIVET

Samarbete med lokala byggherrar och banker
Ta initiativ
Marknadsföring

INVÅNARE / PRIVATPERSONER

Engagemang
Samla gemensamma idéer
Hitta andra intresserade
Beslutsamhet och uthållighet
Självförtroende
Få invånare att känna framtidstro
Kunskap

Vad kan byggemskaper
göra för kommunerna?

Vad kan kommunerna
göra för byggemskaper?

Politiska
inriktningsbeslut
och målsättningar

Planering

Information och
service

Markanvisnings-
tävlingar och
policys

Markförsäljning

Finansiell
stöttning?

Verktyslåda; konkret hjälp till att främja byggemskaper.

Information och fortbildning till politiker i kommunen

- Bostadsförsörjningen, bostäder för alla (Äldre, unga, barnfamiljer. Ekonomiskt i längden.)
- Möjligheter för olika typer av aktörer att bidra på bostadsmarknaden. Kommunens uppdrag; demokrati och service till alla.
- Ett demokratiskt verktyg, möjliggör för delaktighet och medskapande
- Social hållbarhet
- Diversitet och småskalighet
- En levande landsbygd

Agenda 2030 – utvalda mål

Politiska inriktningsbeslut och målsättningar

Verktygen; övergripande styrdokument

- Bostadsförsörjningsprogrammet
  - tydliga målsättningar ang. kvalitet/mervärden och kvantitet.
- Översiktsplan
  - mångfald i staden, levande landsbygd. Social hållbarhet.
- Markanvisningspolicy

Verktygen; annat

- Information och service till medborgarna - avsätta medel och resurser
- Allmännyttans roll och uppdrag? (Kommunala bostadsbolaget)
- Samverkan med grannkommuner (samt region och SKR)

Politiska inriktningsbeslut och målsättningar

Strategisk markplanering

- Nära samarbete planering och exploatering – gemensam sak, samma mål och uppdrag.
Omorganisering? Kulturell förflyttning? (ngn form av förändringsprocess...)
- Samarbete med politiken – nära och ofta.
- Planberedskap.
Öronmärkta tomter för byggemskaper. Del av större kvarter. Passa på när andra tar fram planer (ankar-byggare). Även in-fill tomter, tak etc. i befintliga kvarter.
- Särskilda resurser för att lotsa/serva små aktörer.
- Inventering av gällande detaljplaner som rutin – checka av lämpliga tomter för byggemskaper
- upp på portalen och kommunens tomtbank.
- Identifiera mark attraktiv för mindre exploitörer som byggemskaper (kommun)

Generösa detaljplaner

- Lämplig storlek på byggrätter, som passar mindre aktörer
- Plats för gemensamhetslokaler (arbete/verkstad/samlingslokaler)
- Plats för gemensam parkering, avfallshantering etc.

Planering

Förenklade krav vid markanvisningstävling

- Fokus på god idé
- Låga trösklar gällande presentationsmaterial
- Inte krav på tidigare genomförda projekt
- Kriterier gällande sociala och ekologiska mervärden
- Fast markpris

Markanvisning efter detaljplan

- Nära dialog under gestaltungsfasen - följ upp och stötta med gestaltungs-kompetens/bygglov

Markförsäljning efter beviljat byggkreditiv

- Tomträtt för bo- eller byggemskaper ska kunna ges (med särskild motivering vid behov).
- Kooperativ hyresrätt; Lagrummet (bostadsförsörjningslagen) medger att en viss andel bostäder kan förmedlas utifrån andra principer än kö-tur.

Markanvisning och försäljning

Bo- och byggemenskapslots

- Egen eller kommungemensam resurs. Bevakar, informerar och lotsar bygg- och bogemenskaper.
- Ser till att tomtkön hålls uppdaterad med tomter för bygg- och bogemenskaper, inventerar befintliga planer etc.

Portalen *Bygga & bo tillsammans*

- Information, byggbara tomter, match-making, goda exempel, kontaktinfo, mallar, rutiner etc.

Kontinuerliga informationsträffar för allmänheten och lokala banker, byggaktörer m.fl.

- Möjligheter och fördelar, tomter, match-making, processen, lots-resursen etc.

Erbjudande om utbildning till lokala arkitekter/konsulter

(samverkan Föreningen för byggemenskaper och Boverket?)

- Egen eller kommungemensam
- Om bygg- och bogemenskaper; behov, ekonomi, juridik, processtöd, etc.

Årlig konferens om bygg- och bogemenskaper

- Kommunen deltar och rapporterar hem till organisation och invånare

Information och service

Hjälp vid finansiering

- Planberedskap / byggklara tomter (kommunen)
  - Skjut upp betalningar så långt fram i processen som möjligt; planering, markköp, bygglov etc.
  - Tomträtt
  - Gå med i byggemenskaper – kommunägda bostads- eller hyresrätter till den egna bostads- och tomtkän. LSS, äldreboende etc.
  - Gå in med kommunal borgen (utifrån bedömning att det uppfyller kommunala mål)
  - Var med och finansiera microfonder - Coompanion
  - Dialog och samverkan med lokala banker
-
- Startbidrag till grupper (just nu upp till 400.000 via Boverket)
  - Nya former av finansieringsinstitut (ex. Norska husbanken)

Finansiell stöttning

- Bidrar till bostadsförsörjningen - bostäder för alla (Äldre, unga, barnfamiljer. Ekonomiskt i längden.)
- Skapar möjligheter för olika typer av aktörer att bidra på bostadsmarknaden. (Diversitet, och komplement till det konventionella utbudet.)
- Ett demokratiskt verktyg, möjliggör för delaktighet och medskapande.
- Bidrar till social hållbarhet.
- Bidrar med kvalitet och småskalighet.
- Bidrar till en levande landsbygd.

Sammanfattningsvis

Vad kan byggemskaper göra för kommunerna?

1. Introduktion till Byggemenskaper – vad är det och vad är poängen?
Film och PPT presentation (tillgängligt på portalen).
2. Exempel; filmer om några olika byggemenskaper (tillgängligt på portalen).
3. Åtgärder och insatser inom de tematiska områdena, tillsammans med processbilden. (tillgängligt på portalen)
4. Workshop-material med arbetsbeskrivning. (tillgängligt på portalen? steg 3?)
5. Processtöd workshop samt utarbeta handlingsplan.

Verktyslådan; konkret hjälp till kommunerna att främja byggemenskaper.

TACK!

tinna.harling@rodarkitektur.se

katarina@platskultur.se

www.divcity.se

www.byggemenskap.se